

¹Палічук Ю.І. <https://orcid.org/0000-0002-6589-096X>

²Наумчук В. І. <https://orcid.org/0000-0002-2919-0720>

ЗИМОВІ ОЛІМПІЙСЬКІ ІГРИ

¹Буковинський державний медичний університет

²Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка

Анотація. Зимові Олімпійські ігри — міжнародні змагання із зимових видів спорту, що відбуваються кожні чотири роки під егідою Міжнародного Олімпійського комітету в рамках Олімпійського руху. Перша зимова Олімпіада відбулася в 1924 році. До 1992 року зимові Олімпійські ігри відбувалися того ж календарного року, що й літні Олімпійські ігри. Починаючи з 1994 зимові Олімпіади проходять після літніх Олімпійських ігор зі зсувом на два роки.

Annotation. The Winter Olympic Games are international competitions in winter sports that take place every four years under the auspices of the International Olympic Committee as part of the Olympic Movement. The first Winter Olympics took place in 1924. Until 1992, the Winter Olympics were held in the same calendar year as the Summer Olympics. Since 1994, the Winter Olympics have been held after the Summer Olympics with a shift of two years.

Ключові слова: зимові ігри, Олімпіада, змагання, спортсмени, види спорту, популярність ігор.

Key words: winter games, Olympics, competitions, athletes, sports, popularity of games.

Актуальність теми дослідження (постановка проблеми). Оскільки сніг і люті морози нечасті гості у Греції, не дивно, що античні елліни, започатковуючи Олімпійські ігри, різноманітних зимових розваг до них не вносили. Цей історичний факт був одним з аргументів противників створення «Білих ігор» на початку ХХ століття. Головними з них були скандинави, які проводили власні «Північні ігри» і не хотіли ділитися, насамперед, лижними видами спорту, які вважали своїми. Можливо Зимовій Олімпіаді так і не судилося з'явитися, якби не барон П'єр де Кубертен. Людина, що створила МОК та

відновила Олімпійські ігри, ініціювала і створення Білої Олімпіади.

І зимові Олімпійські ігри проводилися з 25 січня по 5 лютого 1924 року у французькому Шамоні. Спочатку відома як «Зимовий тиждень спорту», подія незабаром посіла своє місце як перша зимова Олімпіада, демонструючи змагання спортсменів зі всього світу. Після їхнього успіху МОК прийняв рішення про регулярне проведення зимових Олімпіад - кожні 4 роки.

Мета дослідження полягає у теоретичному дослідженні етапів історії розвитку та популярності Зимових Олімпійських ігор.

Результати досліджень. Зимові Олімпійські ігри не мають такої багатой історії, як Ігри Олімпіад, але на сьогодні вони також користуються величезною популярністю. Ідея проведення зимових Олімпійських ігор неодноразово обговорювалась у МОК ще на початку ХХ століття. Однак втіленню цієї ідеї в життя протидіяли представники Скандинавських країн, які вважали достатнім для популяризації зимових видів спорту проведення Північних ігор, що регулярно відбувались з 1901 року. Ігнорувати думку скандинавів було неможливо, оскільки на початку ХХ століття спортсмени цих країн були найсильнішими в світі практично з усіх зимових видів спорту. Ще одним аргументом було те, що зимові Олімпійські ігри не мали давніх традицій, і до них неможливо було застосовувати термін «олімпійські». Серед причин, що гальмували період початку зимових Олімпійських ігор була й слабка матеріальна база багатьох країн. Вперше змагання з фігурного катання на ковзанах були включені в програму Олімпіади у 1908 році у Лондоні, де спортсмени змагалися у чотирьох видах програми. Проте суперництво було слабке, тому що, у кожному виді було усього від 3 до 9 учасників. Другий раз у програмі Олімпіад зимові види спорту з'явилися у 1920 році рід час ігор у Антверпені, коли разом зі змаганнями фігуристів, три види та до шістнадцяти учасників у кожному, був проведений досить представницький турнір по хокею з шайбою. Перемогу у змаганні, де було представлено сім збірних, святкували канадці. В решті решт був знайдений варіант сумісництва Північних ігор з іграми Олімпіад. На сесії МОК у 1922 році було прийнято рішення про проведення «міжнародного спортивного тижня з приводу 8-ї Олімпіади».

Змагання відбулися з 25 січня по 4 лютого 1924 року у французькому Шамоні. За кількістю учасників та популярністю вони перевершили всі зимові змагання, проведені у світі раніше. Це дало можливість МОК у 1925 році прийняти рішення про регулярне проведення зимових Олімпійських ігор, а змагання 1924 року були класифіковані як перші зимові Олімпійські ігри. Для зимових Олімпійських ігор характерні ті ж досягнення та проблеми, що й для ігор Олімпіад, хоча в значно скромніших масштабах, що зумовлено меншою кількістю учасників, відсутністю помітного інтересу до зимових Ігор з боку країн Африки, Азії та Латинської Америки. Все це знімає багато складностей та проблем, які постійно супроводжують літні Олімпійські ігри.

У проведенні зимових Олімпійських ігор можливо виділити декілька етапів.

1. 1924 – 1936 роки – програма Ігор відзначається стабільністю, включаючи змагання з бобслею, лижного спорту (гонки, стрибки з трампліну та двоборство), швидкісний біг на ковзанах, фігурне катання, хокей з шайбою. Та вже у 1936 році виникло перше протиріччя між Північними країнами з одного боку та Німеччиною, Австрією, Швейцарією та Францією з другого, з питання про включення до зимових Олімпіад гірськолижних дисциплін. Справа в тому, що Північні країни забезпечували собі перевагу у командній першості за рахунок лижних дисциплін, і противилися включенню нових гірськолижних програм, у яких якраз були сильні представники альпійських країн. В кінці кінців МОК прийняв компромісне рішення, у програму Ігор 1936 року були включені як гірськолижне двоборство, так і лижна естафета.

2. 1948 – 1956 – з 1948 року програма Ігор вже суттєво збільшується. Відразу з'являються п'ять нових дисциплін, чотири з яких гірськолижні. У цей період значно розширилась в Іграх і участь жінок, які змагалися вже у шести дисциплінах.

3. 1960 – 1988 – програма Ігор збільшується ще більш суттєво. На зимових Олімпіадах з'являється біатлон, а також чотири жіночих дисципліни у ковзанярському спорті, де до цього змагалися лише чоловіки. 1964 року на Іграх вперше були проведені змагання з санного спорту.

4. 1992 – 2010 – інтенсивна комерціалізація, та перш за все зв'язок з телебаченням, сприяло появі не тільки збільшенню кількості видів, наприклад змагання з жіночого хокею, а й появі

нових видів спорту, серед яких особливо слід виділити – керлінг, фрістайл, шорт-трек.

Якщо говорити про спортивну сторону питання, то слід виділити два великих етапи.

1. 1924 – 1952 – коли у зимових Олімпійських іграх перемагали в основному представники Північної Європи – Норвегія, Швеція, Фінляндія, конкуренція яким складала країни Північної Америки – США, Канади, а також в окремих видах змагань, представники центральної Європи – Німеччина, Австрія, Швейцарія, Франція, Італія.

2. 1956 – 2010 – з появою на Іграх СРСР та інших соціалістичних країн, перш за все атлетів НДР з 1968 року, представники саме цих держав задавали тон на зимових Олімпіадах. В подальшому, на початку 1990-х років з розпадом Радянського Союзу та об'єднанням Німеччини, боротьба серед збірних значно загострюється. Однією з тенденцій розвитку зимових Олімпійських ігор у цей період є різке збільшення кількості країн – учасниць, перш за все за рахунок Південних країн – Гватемала, Болівія, Чилі, Ліван, Марокко та інші. Однак збільшення кількості країн на зимових Олімпіадах значно випереджає кількість країн, що реально включаються у боротьбу за нагороди.

Висновки. І хоч останнім часом в силу різноманітних причин, цілеспрямованої підготовки талановитих спортсменів та розвиток штучної матеріальної бази, монополія окремих країн у досягненнях в тих чи інших видах спорту порушується все частіше, загальна тенденція розвитку зимових видів спорту зберігається. Тим не менш про популярність зимових Олімпійських ігор свідчить суттєва зміна їх програми, порівняно з 1924 роком. За цей час кількість країн, видів дисциплін та спортсменів, що приймають участь у іграх швидкими темпами зростає.

Список літератури:

1. Васильчук А.Г. Олімпійська освіта в засобах масової інформації. Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення: матеріали регіонального науково-методичного семінару / За заг. ред. Огністого А.В./ – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2015. –132 с. С.109-112

2. Казик Д. Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до олімпійської освіти. Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення: матеріали третього

регіонального науково-методичного семінару / За заг. ред. Огністого А.В./ – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2019. – С.62-66

3. Скрипник М. Філософія олімпізму як основа олімпійської освіти. Олімпійський рух на теренах Західної України – минуле та сьогодення: матеріали регіонального науково-методичного семінару / За заг. ред. Огністого А.В./ – Тернопіль: В-во СМТ «ТАЙП», 2019. – С.139-141

4. Палічук Ю.І. Зимові види спорту з методикою викладання. Чернівці :ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2018. – 336 с. (навчально – методичний посібник)

**Радченко Л. О.¹, <https://orcid.org/0000-0002-5149-2952>
Єрмолова В. М. ¹, <https://orcid.org/0000-0002-6073-0449>
Кроль І. М. ², <https://orcid.org/0000-0003-3021-3181>
Загітова М.Г. ², <https://orcid.org/0000-0002-3250-6028>**

КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЯ СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ: КОМПОНЕНТИ, ЩО Є ДОСТУПНИМИ ДЛЯ СПОСТЕРЕЖЕННЯ

¹ Київ Олімпійська академія України

**² Київ Навчально-науковий олімпійський інститут
Національного університету фізичного виховання і
спорту України**

Annotation. The study of the cultural and educational component of the Olympic movement should be based on the analysis of its components that are available for observation: ceremonies and rituals, environment, language, documents, artifacts, stories and the life path of the heroes, which allows to create a comprehensive picture of the studied social phenomenon.

Keywords: cultural and educational component, Olympic movement.

Актуальність. Культурно-освітня складова – частина олімпійського руху, яка обумовила не лише його унікальність, світове визнання та тривалу життєздатність, а й зробила його найпопулярнішим соціальним рухом сучасності [4, 6].

Узагальнення даних спеціалізованої літератури, дозволяє відзначити, що у загальному розумінні термін «культура» трактується, як спільні для групи людей, цінності та вірування, а